

УДК 338.001.36

Опанасенко Л. О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»;  
Центр комплексних досліджень з питань антимонопольної політики

## МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР КОНКУРЕНЦІЇ

Проаналізовано теоретичні питання конкуренції в контексті макроекономічного виміру вітчизняної економіки. Запропоновано аналіз впливу взаємодії стану підприємницького сектору і конкурентного середовища на сучасний стан макроекономіки. Запропоновано систему показників, які дають змогу оцінити тенденції ділової активності.

**Ключові слова:** конкуренція, макроекономічні показники, суб'єкт господарювання.

**Постановка проблеми.** В умовах значної конкуренції та боротьби за споживача суб'єкти господарювання мають постійно адаптуватися до швидкоплинних ринкових умов: створювати якісніші продукти (послуги), оптимізувати виробництво, впроваджувати ефективні технології та інновації, що дає змогу генерувати суттєву частку доданої вартості в економіці. Слід зазначити, що, за даними іноземних дослідників, втрати від обмеженої (спотвореної) конкуренції становлять не менше 2,5% ВВП на рік, і це значення є заниженим, оскільки досліджувалася наявна інформація переважно для декількох секторів економіки (газового, вантажних залізничних перевезень, будівництва, фармацевтики) [1]. Одна з основних функцій держави – це гарантування однакових «правил гри» у коротко- та середньостроковій перспективі для всіх учасників на ринку. Отримання необґрунтованих переваг завдяки програмам державної допомоги, обтяжливому регуляторному втручання у ринкове середовище або через зловживання підприємствами ринковою владою приводить до суттєвого обмеження конкурентного середовища і до втрат суспільного добробуту.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Захист та розвиток конкурентного середовища є необхідною умовою для ефективного функціонування ринку. Дослідженнями цієї проблематики займалися такі науковці, як А. Герасименко, Ю. Іванов, А. Ігнатюк, Л. Кириченко, С. Ніколенко та інші. Окремі аспекти взаємозв'язку підприємництва та розвитку економіки висвітлюються у працях Н. Гришиної, А. Романської та інших. Проте питання взаємозв'язку макроекономічних показників та розвитку конкурентного середовища на товарних ринках залишається відкритим.

**Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.** Активізація підприємництва та зростання масштабів і ефективності функціонування підприємницького сектору є одним із головних чинників позитивних структурних змін національного господарства, становлення нових важелів економічного поживлення і, як наслідок, підвищення якості життя населення. Розвиток підприємництва залежить від інституційної перебудови суспільства на основі поширення економічної свободи та становлення «середнього класу» як підґрунтя соціальної стабільності.

Для характеристики передумов розвитку конкурентного середовища в Україні пропонуємо застосовувати такі макроекономічні показники, які дають змогу оцінити тенденції ділової активності, як:

– приріст (зменшення) загальної кількості суб'єктів господарювання за попередній рік;

– кількість суб'єктів господарювання на душу населення та на 10 тис. одиниць населення у розрізі областей;

– відсотковий внесок суб'єктів господарювання у ВВП.

**Метою статті** є аналіз сучасних тенденцій конкурентного середовища на основі відповідних показників ділової активності суб'єктів господарювання в Україні.

**Виклад основного матеріалу.** Характеристику ринкового середовища слід розпочати з оцінки тенденцій кількісного складу суб'єктів господарювання, адже інтенсивність конкуренції на відповідному ринку передбачає наявність значної кількості різних учасників ринку. Розглянемо показник приросту (зменшення) загальної кількості суб'єктів господарювання щодо попередніх років, який деякою мірою дає можливість визначити тенденції ділової активності суб'єктів господарювання та встановити зміни в насиченості ринкового середовища. У 2016 р. спостерігається негативна тенденція – кількість підприємств зменшилася на 10,8% порівняно із 2015 р., тоді як у 2015 р. відбулося зростання на 0,7% проти рівня 2014 р. (див. рис. 1) [2; 3]. У 2016 р. було досягнуто найнижче значення зазначеного показника за останні п'ять років, яке становить 83,95% від рівня 2012 р. Така тенденція зниження ділової активності (відповідно, інтенсивності конкуренції на товарних ринках) може бути пояснена системними кризовими явищами в економіці, а також складною політичною ситуацією в країні.

За 2014–2015 рр. порівняно з періодом 2013–2014 рр. приріст підприємств збільшився у 0,2 раза, а порівняно з 2012–2013 рр. – у 1,7 раза. Це ще раз засвідчує, що кількість суб'єктів господарювання вперше за кілька років має стрімку тенденцію до зменшення. У 2015–2016 рр. негативна тенденція мала місце майже у всіх областях країни, чого не спостерігалось в попередніх роках.

Так, за період 2014–2015 рр. зменшення відбулося лише в Донецькій (на 12 187 одиниць), Луганській (на 3105 одиниць), Херсонській

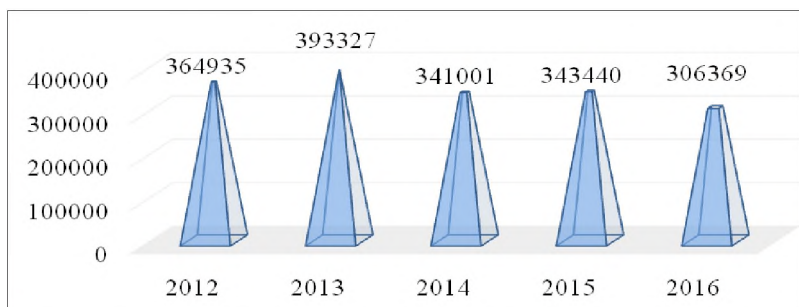


Рис. 1. Кількість підприємств в Україні за 2012–2016 рр., одиниць

(на 1182 одиниці) областях. В усіх інших регіонах зафіксовано приріст: у м. Києві (на 12 760 одиниць), в областях: Дніпропетровській (на 9042 одиниці), Київській (на 4141 одиницю), Вінницькій (на 3668 одиниць), Львівській (на 2715 одиниць), Закарпатській (на 2304 одиниці). За порівняльний період 2015–2016 рр. лідерами зі зменшення кількості підприємств стали: Харківська (на 12 896 одиниць менше, або у 3 рази менше від значення, розрахованого для 2014–2015 рр.), Вінницька (5977 одиниць, або у 1,6 рази менше від значення, розрахованого для 2014–2015 рр.), Донецька (5656 одиниць, або у 1,5 рази менше від значення, розрахованого для 2014–2015 рр.), Запорізька (7286 одиниць, або у 2 рази менше від значення, розрахованого для 2014–2015 рр.) області. Найменше зменшилася кількість підприємств у м. Києві (на 13 одиниць), Київській (на 663 одиниці) та Черкаській (на 1915 одиниць) областях. За 2015–2016 рр. приріст спостерігався лише у Луганській області (на 269 одиниць і вперше за 2012–2016 роки).

Слід зазначити, що тенденція до зменшення кількості суб'єктів господарювання може бути ознакою того, що відповідні підприємства в області стикаються з бар'єрами, які суттєво обмежують рівень ділової активності, що позначається на розвитку конкурентного середовища. Як видно із рис. 2, у 2016 р. кількість суб'єктів господарювання на

10 тис. одиниць наявного населення зменшилася порівняно з попереднім роком на 24 одиниці, що стало найгіршим результатом порівняно з приростом 2015 р. (+12 одиниць),

2014 р. (+71 одиниць), 2013 р. (+27 одиниць). Отже, у 2016 р. за цим показником Україна знаходиться на рівні 2014 р. і вперше за три роки має місце спадна тенденція.

Як видно із рис. 3, лідерами за кількістю суб'єктів господарювання на душу населення були місто Київ, Київська, Харківська та Одеська області. Найменший відсоток показали Рівненська, Івано-Франківська та Сумська області.

З позиції сформованості конкурентного середовища будь-якого ринку важливим є склад його учасників. На рис. 4 представлено співвідношення великих, середніх і малих підприємств у 2015 та 2016 рр. [2; 3]. У 2016 р. 0,2% усіх підприємств представлено великими підприємствами (порівняно із 2015 р. їх кількість зменшилася на 40 одиниць). Кількість середніх за розміром підприємств зменшилася з 15 203 (у 2015 р.) до 14 832 (у 2016 р.). Відповідно з 95,5% до 95,0% зменшилася питома вага малих підприємств, з яких майже 83% мають статус мікропідприємств. Слід зазначити, що впродовж трьох останніх років кількість великих підприємств зменшилася з 497 одиниць у 2014 р. до 423 – у 2015 р., до 383 – у 2016 р. У цей самий період спостерігалось також зменшення кількості середніх підприємств. Так, на кінець 2015 р. в Україні було зареєстровано 15,2 тис. середніх підприємств, кількість яких зменшилася порівняно з попереднім роком на 703 одиниці (на 4,4%), а на кінець 2016 р. значення показника становило 14,8 тис., що на 371 менше за попередній рік. Нагадаємо, що на початок 2014 р. їх налічувалося 18 тис. одиниць. А порівняно з 2010 р. у 2015–2016 рр. кількість середніх підприємств щороку зменшувалася на 24%.

У 2014–2015 рр. приріст середніх підприємств на 10 тис. наявного населення відбувся в усіх областях

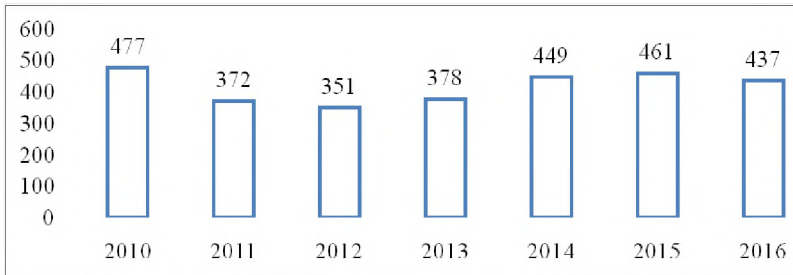


Рис. 2. Кількість суб'єктів господарювання на 10 тис. осіб наявного населення за 2010–2016 рр., одиниць

Джерело: [2; 3]



Рис. 3. Відсоткове співвідношення суб'єктів господарювання на душу населення за 2016 рік в областях України, %

Джерело: [2; 3]

України, і лише деякі області показали невелику тенденцію до зменшення: Донецька, Луганська, Херсонська (у перших двох така тенденція є закономірною внаслідок військових дій на сході України). За періоди 2013–2014 рр. і 2012–2013 рр. ми можемо спостерігати тенденцію до зменшення цього показника у таких областях, як Донецька і Луганська, а суттєвий приріст за період 2013–2014 рр. відбувся у Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Львівській, Одеській, Сумській, Харківській, Хмельницькій областях та у місті Києві. У 2016 р. порівняно з 2015 р. вперше за період 2012–2016 рр. кількість суб'єктів господарювання на душу наявного населення суттєво скоротилася майже у всіх областях, крім Луганської. Це свідчить про кризовий стан в економіці і, як наслідок, про недостатні зусилля держави щодо подолання наявних бар'єрів розвитку підприємницької діяльності. За 2016 р. найбільша кількість суб'єктів господарювання на 10 тисяч наявного населення (як відсоток від рівня 2015 р.) спостерігалася у місті Києві – 261 одиниця (86,71%), в областях: Харківській – 75 одиниць (81,52%), Київській – 103 (98,1%), Одеській – 88 (88,00%). Найменша їх кількість спостерігалася у Рівненській, Закарпатській – 40 (відповідно 81,63% і 88,88%), Донецькій – 25 (89,28%) і Луганській – 16 (на 6,08% більше) областей. Загалом за 2016 р. в усіх областях України кількість суб'єктів господарювання на 10 тисяч наявного населення зменшилася порівняно із 2015 р. (% від рівня 2015 р.), зокрема, в областях: Херсонській (64,0%), Львівській (83,78%), Чернігівській (87,71%), Тернопільській (72,91%), Закарпатській (81,63%), Івано-Франківській (87,71%). Найменше значення показник зменшився для Черкаської, Київської, Донецької, Дніпропетровської, Миколаївської та Сумської областей [4].

Розвиненість конкурентного середовища – це одна із важливих передумов функціонування ефективного економіки. Наявні негативні тенденції спричиняють послаблення національного конкурентного середовища. Національний підприємницький сектор є фундаментом економіки, що забезпечує роботою понад 8 млн. українців (близько 50% зайнятого населення), з яких 1,7 млн. осіб працюють на великих підприємствах, понад 2,6 млн. – у суб'єктів середнього підприємництва та понад 3,8 млн. осіб – у суб'єктів малого підприємництва. Виходячи із світового досвіду і практики, найголовнішою ознакою економіки є наявність оптимального співвідношення малого, середнього і великого бізнесу. Функціонування в економіці різноманітних форм малого підприємництва дає змогу реалізувати самі принципи конкурентності і свободи господарської діяльності, оскільки для малого бізнесу конкурентні умови є інституційним середовищем. Досвід розвинених країн другої половини ХХ століття показав, що піднесення сектору малого та середнього бізнесу є важливим фактором розвитку національного конкурентного середовища. Малий бізнес у ринковій економіці виступає в ролі основного сектору, який визначає темпи росту ВВП. Всі розвинуті країни активно підтримують сектор малого бізнесу, оскільки від нього залежить струк-

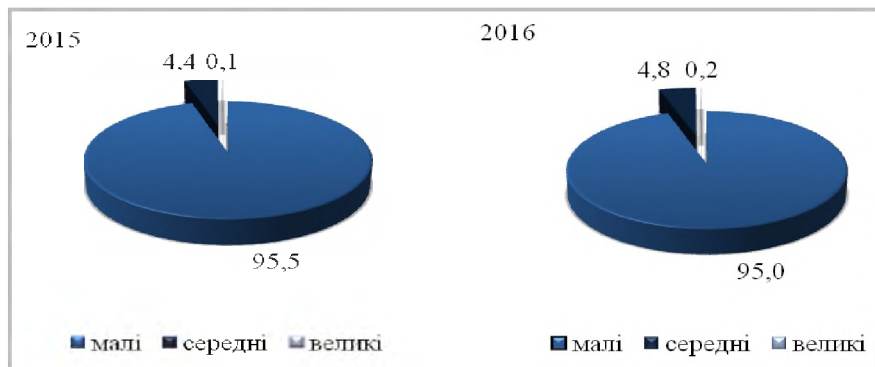


Рис. 4. Питова вага підприємств України за розмірами, %

тура й обсяг ВВП. У розвинених країнах із ринковою економікою на малий бізнес припадає 60–70% ВВП. Наприклад, малий бізнес США надає вдвоє більше робочих місць, ніж середній і великий бізнес разом узяті, у ньому вдвоє більше освоюється нововведень [5]. В умовах конкуренції та з метою досягнення якісно нового рівня життя населення мале підприємництво є невід'ємним сектором розвиненої ринкової економіки. Тому з позиції суспільного добробуту результативність функціонування малих підприємств значною мірою залежить від створення для них недискримінаційних правил гри (важливим є доступ до інформації, кредитних ресурсів тощо), адже це сприяє появі нових ринків і розвитку національного конкурентного середовища тощо. Виходячи з офіційних статистичних даних, сьогодні домінуюча роль в економіці України належить сектору малого та середнього підприємництва (МСП), який за структурними характеристиками відповідає світовій, насамперед європейській, практиці. Так, частка МСП в обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) була на рівні 63,0% (2015 р.). Водночас загальною тенденцією є посилення економічного потенціалу середнього та великого підприємства за зниження ролі малих та мікропідприємств за більшістю видів економічної діяльності. З огляду на стратегічну ціль – якнайшвидше відновлення економіки України, одним із державних пріоритетів має стати стимулювання розвитку малого підприємництва у регіонах, завдяки чому стає можливим досягнення завдань соціально-економічного розвитку як регіонів, так і країни загалом: створення нових робочих місць, що сприятиме зменшенню соціальної напруженості та досягненню соціальної стабільності у суспільстві; підвищення рівня доходів (а отже, зростання показників добробуту населення та його платоспроможності); формування на місцевих ринках динамічного конкурентного середовища щодо пропозиції товарів та послуг; поживлення економічної активності у регіонах; збільшення надходження капіталу до регіональної економіки; зрештою, формування середнього класу.

Як видно з рис. 5, малі і мікропідприємства становлять більшість у загальній кількості суб'єктів господарювання [7; 8].

Проте у 2016 р. кількість малих підприємств зменшилася і становила 88,8% рівня 2015 р.; 89,7% рівня 2014 р.; 77,9% рівня 2013 р.; 84,6% рівня 2012 р. Найбільш сприятлива ситуація за цим показником спостерігалася у 2013 р.

Одним із важливих макроекономічних показників є відсотковий внесок підприємств у ВВП, оскільки він показує пряму залежність валового внутрішнього продукту від результатів діяльності

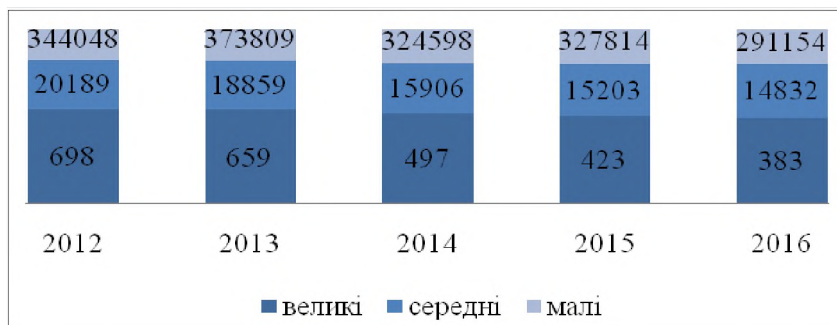


Рис. 5. Кількість підприємств України за період 2012–2016 рр., одиниць

Джерело: [7; 8]

підприємств, які діють на відповідних ринках. Що стосується доданої вартості за витратами виробництва, то вона зменшилася у 2016 р. порівняно з попередніми роками на підприємствах за всіма видами економічної діяльності. Лише за останніх 3 роки частка внеску МСП у ВВП зменшилася на 3%. Слід зазначити, що натеper відсутня інформація державної статистики за цим показником за 2016–2017 рр. Зокрема, створена додана вартість малими підприємствами зменшилася з 16,9% у 2014 р. до 15,7% у 2015 р. [5]. Внесок фізичних осіб-підприємців у структурі ВВП у 2015 р. виглядає таким чином: у середньому підприємстві – 0,4%, у малому підприємстві – 23,9%, у мікропідприємстві – 49,2%. Для порівняння зазначимо питому вагу в доданій вартості малого і середнього підприємства у 2014–2015 рр.: в Україні – 57,9%, Болгарії – 65,2%, Естонії – 74,8%, Німеччині – 54,2%, Польщі – 52,3%, Чехії – 55% (за даними на кінець 2015 р.) [6; 5]. Слід зазначити, що темп приросту ВВП у IV кварталі 2017 р. порівняно з цим же періодом 2016 р. зменшився у 2 рази [9]. Отже, можна дійти висновку, що бізнес змушений більше думати не про зростання, а про те, як вижити в наявній ситуації.

Висновки і пропозиції. Виходячи з вищезазначеного, можна дійти висновку, що негативні тенденції зменшення кількості суб'єктів господарювання свідчать про несприятливий регуляторний вплив держави. Міжнародний досвід доводить, що в кризових умовах розвиток сектору малого та середнього підприємства має першочергове значення з позиції відновлення економіки, захисту національних інтересів країни. Він, з одного боку, є індикатором виміру економічного зростання країни; з іншого – здатен позитивно впливати на покращення структурних передумов національного конкурентного середовища. На наш погляд, пріоритетність та механізми розвитку сектору малого та середнього підприємства (як і ліквідація бар'єрів на відповідних ринках, гарантування державою суб'єктам господарювання рівних умов господарювання тощо) мають бути відображені у Національній програмі з розвитку конкуренції.

Висновки і пропозиції. Виходячи з вищезазначеного, можна дійти висновку, що негативні тенденції зменшення кількості суб'єктів господарювання свідчать про несприятливий регуляторний вплив держави.

Міжнародний досвід доводить, що в кризових умовах розвиток сектору малого та середнього підприємства має першочергове значення з позиції відновлення економіки, захисту національних інтересів країни. Він, з одного боку, є індикатором виміру економічного зростання країни; з іншого – здатен позитивно впливати на покращення структурних передумов національного конкурентного середовища. На наш погляд, пріоритетність та механізми розвитку сектору малого та середнього підприємства (як і ліквідація бар'єрів на відповідних ринках, гарантування державою суб'єктам господарювання рівних умов господарювання тощо) мають бути відображені у Національній програмі з розвитку конкуренції.

#### Список використаних джерел:

1. Венгер Л.А. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку / Л.А. Венгер, Н.Г. Галиця, Ю.В. Кіндзерський та ін. НАН України; Інститут економіки та прогнозування. К., 2009. 928 с.
2. Кількість підприємств за їх розмірами за регіонами. Державна служба статистики. 2017. URL: [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp\\_reg/kp\\_reg\\_u/arh\\_kp\\_reg\\_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_reg/kp_reg_u/arh_kp_reg_u.htm).
3. Кількість підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності. Державна служба статистики. 2017. URL: [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp\\_ed/kp\\_ed\\_u/arh\\_kp\\_ed\\_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_ed/kp_ed_u/arh_kp_ed_u.htm).
4. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». К.: НІСД, 2017. 928 с.
5. Гришина Н.В. Підвищення ефективності використання потенціалу малого підприємства у забезпеченні стійкого економічного зростання [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / Гришина Наталія Володимирівна ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса, 2016. 21 с.
6. Романська О. Аналіз статистичних показників розвитку підприємства в Україні у 2015 році / О. Романська // Національна платформа малого та середнього бізнесу. 2017. URL: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-rokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>.
7. Показники структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами. Державна служба статистики. 2016. URL: [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp\\_u/osp\\_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp_u/osp_u.htm).
8. Показники структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами (2010–2016 рр.). Державна служба статистики. 2016. URL: [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp\\_u/osp\\_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp_u/osp_u.htm).
9. Валовий внутрішній продукт України // Міністерство фінансів України. 2017. URL: <https://index.minfin.com.ua/index/gdp/>.

Опанасенко Л. О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,  
Центр комплексних досліджень по вопросам антимонопольной политики

#### МАКРОЕКОНОМИЧЕСКОЕ ИЗМЕРЕНИЕ КОНКУРЕНЦИИ

##### Резюме

Проанализированы теоретические вопросы конкуренции в контексте макроэкономического измерения отечественной экономики. Предложен анализ влияния взаимодействия состояния предпринимательского сектора и конкурентной среды на современное состояние макроэкономики. Предложена система показателей, позволяющих оценить тенденции деловой активности.

Ключевые слова: конкуренция, макроэкономический показатель, субъект хозяйствования.

**Orpanasenko L. O.**

National University of Kyiv-Mohyla Academy,  
The Center of Complex Research in Antimonopoly Policy

## MACROECONOMIC DIMENSION OF COMPETITION

### Summary

The theoretical issues of competition in the context of the macroeconomic dimension of the domestic economy are analyzed. The analysis of the influence of the interaction of the state of the business sector and the competitive environment on the current state of macroeconomy is proposed. A system of indicators is proposed, which allow to estimate trends of business activity.

**Key words:** competition, macroeconomic indicators, subject of economic activity.

УДК 33.332

**Пахота Н. В.**

Державний університет інфраструктури та технологій

## ВОДОГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС ЧЕРНІГІВЩИНИ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО РОЗВИТКУ

У статті розглянуто основні проблеми водогосподарського комплексу Чернігівської області. Розглянуто технічний стан водойм. Водогосподарський комплекс необхідно берегти та відновлювати, адже вода є природним матеріалом життя. Проведені дослідження загального обсягу забруднюючих речовин, що скидають до водних об'єктів, за 2014–2016 роки. Сьогодні технічний стан водойм загалом в області визначений як задовільний чи частково задовільний. Підписавши у 2014 році Угоду про асоціацію, керівництво України взяло на себе зобов'язання перейти на технічні регламенти та стандарти Європейського Союзу в короткостроковій перспективі.

**Ключові слова:** Водогосподарський комплекс Чернігівщини, Деснянське басейнове управління водних ресурсів, водні ресурси, гідрохімічна якість поверхневої води.

**Постановка проблеми.** Водогосподарський комплекс Чернігівщини є важливим природним ресурсом і визначає перспективи розвитку галузей господарського комплексу регіону. Сьогодні спостерігається тенденція до зниження запасів прісної вод та зростання загального обсягу забруднюючих речовин, що скидаються до водних об'єктів. Погіршення екологічного стану водних ресурсів супроводжує постійне оновлення та зношення основних засобів, які утримуються з метою очищення більшості природних водних ресурсів. Нагальною проблемою є відсутність ефективного стимулювання інвестиційної діяльності для розроблення заходів, спрямованих на активізацію та підтримку водозберігаючих технологій, та незацікавленість водокористувачів у впровадженні водозберігаючих технологій.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Проблемам розвитку водогосподарського комплексу України та Чернігівщини зокрема присвячені роботи багатьох вітчизняних учених. Зокрема, загальні проблеми розвитку, позитивні та кризові сторони водогосподарського комплексу розглядали О.В. Яворська, Л.А. Волкова, Ю.М. Грищенко, А.В. Яцик, Н.Б. Кушнір [1; 2; 3; 8]. Слід відзначити роботи доктора економічних наук, професора М.А. Хвесика та В.А. Голяна [6; 10]. Увага дослідників підтверджує актуальність питань використання, підтримання та збереження водних ресурсів. Незважаючи на значущість попереднього доробку дослідників із цих питань, існує ще низка питань, пов'язаних із використанням та збереженням водних ресурсів Чернігівської області, які потребують детальнішого вивчення і досі не були висвітлені.

**Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.** Водогосподарський комплекс Чернігівщини є однією із найважливіших і найскладніших ланок народного господарства. Жодна сфера життя і діяльності населення не обходиться без

використання води. Незважаючи на досить велике число західних і вітчизняних теоретичних публікацій щодо проблем водних ресурсів, сьогодні все ж є нагальна потреба у їх вирішенні та розподілі на умовні підгрупи, а саме соціально-економічні, адміністративно-регулюючі, законодавчо-правові, екологічний моніторинг, соціальні, територіальні. Цей розподіл проблем на підгрупи дає можливість деталізації та обрання шляхів їх подолання.

**Метою статті** є визначення основних проблем водогосподарського комплексу Чернігівської області.

**Виклад основного матеріалу.** Функцією водогосподарського комплексу Чернігівщини є насамперед забезпечення потреб населення, економіки та інших систем у водних ресурсах відповідно до наявних стандартів. Крім того, важливо забезпечити можливість ефективного просторового та часового перерозподілу водних ресурсів як із метою покриття поточних потреб, так і для забезпечення окремих територій від несприятливих процесів.

Водогосподарський комплекс Чернігівщини належить до Деснянського басейнового управління водних ресурсів (ДБУРВ), є бюджетною організацією, підпорядковується Державному агентству водних ресурсів України та є неприбутковою організацією.

Сьогодні діє сімнадцять експлуатаційних діляниць, які проходять у межах Сосницького, Козелецького, Ніжинського, Борзнянського та Корюківського міжрайонного водного господарства, на які покладено виконання функцій та завдань Деснянським БУВР [4].

Необхідно зазначити, що водогосподарський комплекс Чернігівщини належить до басейнів великих річок Десни та Дніпра. Згідно з Державним водним кадастром, ці басейни в межах області розділено на водогосподарські ділянки (басейн річки Дніпро – 7 ділянок, басейн річки Десна – 6 ділянок) [4; 7].